

att kaldäerna utfört gradmätningar. Achilles Tatios, en grekisk författare från Alexandria i femte århundradet e. Kr. berättar, att kaldäerna uppgåfvo, att en man, som kunde gå utan uppehåll, med en hastighet af 30 stadier eller omkring 5 kilometer i timmen — skulle behöfva ett år rundt jorden. Jordens omkrets skulle enligt denna uppskattning vara omkring 43 800 kilometer, hvilket ju är tämligen nära riktigt.

Längre torde ej kaldäerna hafva kommit i sina föreställningar om världens byggnad. Vandringsstjärnornas rörelser voro visserligen också på visst sätt regelbundna, men man kunde ej fastställa några lagar för deras ställning. De betraktades därför mera såsom ägande en fri vilja och deras framträdande ansågs bebåda lyckliga eller olyckliga omständigheter i afscende på människans födelse, död och däraf förorsakade arfstillträden och företag. Dessa lyckliga eller olyckliga förebuds uppfyllelse var omöjlig att helt och hållet afvända, men genom besvärjelser, böner och offer kunde den möjligen förmildras och framför allt uppskjutas. De stjärnkunniga prästerna, som ensamma kände dessa metoder, fingo därigenom en oerhörd makt öfver furstar och folk. Genom denna tro, som behärskade de vidskepliga människorna ända tills för några få århundraden sedan, förhindrades sökandet efter naturliga förklaringsgrunder till de skiftande företeelserna och därmed nästan all vetenskaplig forskning.

För att uppmäta kortare tider använde kaldäerna vattenuret, clepsydra, och solvisaren, polos, en vertikal staf med en där nedanför liggande konkavt halfklotformad, i cirklar indelad tafla af stafvens radie. I vattenuret får vatten eller en annan vätska ur en stor behållare rinna ut genom en mycket liten öppning, och den förrunna tiden bestämmes genom vägning af den utflutna vattenmängden. Polos tjänade till fastställande af nord-syd-linjen, af vinter- och sommarsolstånden samt dagjämningstiderna, hvilka bestämdes ur skuggans längd vid middagstiden, samt af